

SFFs Rekommendation om Corporate Responsibility

Folksam

Download free books at

bookboon.com

SFFs Rekommendation om Corporate Responsibility 2008

ISSN 1401 – 1298

Tryckår 2007

© Sveriges Finansanalytikers Förening

Layout och tryck: Linderoths tryckeri, Vingåker

Beställs via:

Sveriges Finansanalytikers Service AB

Skeppsbron 16

111 30 Stockholm

www.finansanalytiker.se

Ladda ner gratis böcker på bookboon.com

INNEHÅLL

FÖRORD	5
SFFs REKOMMENDATION OM CORPORATE RESPONSIBILITY	7
1. VARFÖR CORPORATE RESPONSIBILITY – UTVECKLING OCH ARGUMENT	7
1.1 Inledning	7
1.1.1 Definitioner	7
1.1.2 Utveckling	8
1.2 Utnyttja möjligheter	9
1.2.1 Affärsutveckling	9
1.2.2 Direkt konkurrensfördel	9
1.2.3 Varumärke	9
1.2.4 Attraktiv arbetsgivare	10
1.2.5 Attrahera investerare	10
1.2.6 En kvalitetsstämpel	10
1.2.7 Effektiv hushållning av resurser	10
1.3 Hantera risker	11
1.3.1 Rörelserisker	11
1.3.2 Varumärkesrisk	11
1.3.3 Risk för att mista sin "License to operate"	11
2. ÅRSREDOVISNINGSLAGEN	11
2.1 Årsredovisningens krav på upplysningar om CR	12
2.1.1 Allmänna perspektivet (ÅRL 6 kap 1§ 2 st)	12
2.1.2 Miljöperspektivet (ÅRL 6 kap 1§ 4 st andra meningen)	12
2.1.3 Icke-finansiella perspektivet (ÅRL 6 kap 1§ 4 st första meningen)	12
2.1.3.1 Intressentanpassad information	13
2.1.3.2 Sociala frågor	13
2.1.3.3 Miljöfrågor	13
2.1.3.4 Dotterbolag	14
2.2 Miljöskulder	14
2.2.1 Ansvar	14
2.2.2 Redovisning	15
2.2.3 Upplysning om förorenade områden i förvaltningsberättelsen	16
2.3 Producentansvar	17
2.4 Utsläppsrätter	17
2.5 Bolagsstyrningskoden	17
2.6 Revision	18
3. REDOVISNING UTÖVER LAGKRAV	18
3.1 Verksamhetsrisk, omvärlds- och riskanalys	19
3.2 Ställningstaganden och aktivt arbete	20
3.3 Resultat	20
3.4 Att tänka på för bolaget	21
Länkar	22

FÖRORD

Sveriges Finansanalytikers Förening SFF representerar sedan 1970 svenska finansanalytikers intressen, i Sverige och globalt. SFF har nära 1 700 medlemmar och är därmed en av Europas största och äldsta analytikerföreningar. Genom sin verksamhet ska SFF sätta högsta möjliga standard för branschens kollektiva kompetens och för medlemmarnas professionella integritet.

SFFs Corporate Responsibility-grupp har i uppdrag att vårda SFFs värderingar och förvalta föreningens etiska riktlinjer. Gruppen ger ut SFFs rekommendation om Corporate Responsibility.

I gruppen ingår Birgit Flening, Ernst & Young, ordförande, Anna Nilsson, Swedbank Robur, Marianne Flink, Standard & Poor's, Ramsey Brufer, Alecta, Rodney Alfvén, CAI Cheuvreux Nordic, Tommy Borglund, Hallvarsson & Halvarsson samt Madeleine Lindblad Woodward, SFF.

Gruppen vill framföra sitt tack till SFFs Företagsvärderingsgrupp för stöd och råd i den initiala processen. Ett särskilt tack riktas till Mats Ödman, Autoliv, och Viktoria Bergman, Trelleborg AB, för berikande diskussioner och värdefulla synpunkter under remissarbetet.

Madeleine Lindblad Woodward
Generalsekreterare SFF

SFFs REKOMMENDATION OM CORPORATE RESPONSIBILITY

(Reviderad 2007)

---

1. VARFÖR CORPORATE RESPONSIBILITY – UTVECKLING OCH ARGUMENT

1.1 Inledning

1.1.1 Definitioner

Det har vuxit fram ett antal olika synsätt på och definitioner av vilket ansvar ett företag ska ta. De tre mest använda begreppen är Corporate Responsibility, CR (företagets ansvar), Corporate Social Responsibility, CSR (företagets sociala ansvar) och Sustainability (hållbarhet). Under det senaste året har också definitionen ESG (Environment-Social-Governance) börjat användas allt mer. I denna rekommendation har SFF valt att utgå ifrån begreppet CR, Corporate Responsibility, för att tydligt markera att det är en bred syn på företagets ansvarsfrågor som avses.

CR-begreppet baserar sig tankemässigt på en intressentmodell där företagets relationer till sina viktigaste intressenter står i fokus. Inom detta ryms även miljö som en intressent bland andra. CR handlar om att utröna vilket ansvar ett företag har i förhållande till sina viktigaste intressenter, såsom kunder, anställda, leverantörer, miljö och lokalsamhälle.

Hållbarhetsbegreppet baserar sig på en modell som inkluderar ekonomiskt ansvar, miljöansvar och socialt ansvar. Det är den s.k. Tripple-bottom-line modellen, där företagets resultat redovisas i tre dimensioner. Det är en modell som ofta används i redovisnings-sammanhang och kan ses som en utbyggnad av miljöredovisningen till att omfatta även sociala ansvarsfrågor. Denna tankemodell är inflytelserik inom miljöområdet där hållbarhetsbegreppet har bredats till att företagandet inte bara ska vara miljömässigt utan även socialt hållbart. I förlängningen handlar detta synsätt om att göra såväl näringslivet som samhället långsiktigt mer hållbart. Hållbarhetsbegreppet kan med fördel användas när det gäller redovisningen

av verksamheten, och när det finns en stor del miljöansvar i företags ansvarstagande.

ESG-begreppet inkluderar förutom miljöansvar (Environment) och socialt ansvar (Social) även ägarstyrningsfrågor (Governance). Det betyder att frågor som rör etik i organisationen och etik kring högsta ledningens och ägarnas styrning omfattas. ESG används av FNs initiativ Principles for Responsible Investments, PRI.

1.1.2 Utveckling

Diskussionen om företags ansvar har funnits även tidigare, antagligen lika länge som det funnits företag. Men det har under åren efter millennieskiftet ställts ökade krav på företagets ansvarstagande. Det finns ett antal drivkrafter bakom den utvecklingen. Motståndet mot globaliseringen fick FN att lansera Global Compact, som är ett antal principer för globala företag kring ansvarstagande. Företags-skandalerna i USA och Europa har skapat större behov av tydligare ägarstyrning och etiska förhållningssätt i organisationer. Sarbanes Oxley Act och den svenska bolagsstyrningskoden är exempel på regleringsinitiativ som tar sikte på detta. Även de kraftigt fallande börskurserna, kopplat till ”bubblor” inom internet- och telekomindustrin, spädde på allmänhetens misstroende mot företag och marknader. Generellt har företag svarat på det misstroende som följde av globaliseringsmotstånd, börskrasch och företagsskandaler genom att etablera strategier för att ta större ansvar i förhållande till sina intressenter och internt.

”The business case for CR” är i dag den största drivkraften för utvecklingen inom området. Efter en internationell förtroendekris vid millennieskiftet ses CR som ett sätt att stärka förtroendet för näringslivet allmänt och enskilda företag specifikt. Det talas om vikten för företag att få en ”license to operate”, ett förtroende att verka från företagets viktigaste intressenter.

Genom att arbeta med ökat ansvarstagande anses värdet på företaget öka. Man talar om ”upplyst aktieägarvärde”, vilket innebär att företagets värde på lång sikt stärks av att företaget har mycket goda relationer med sina viktigaste intressenter. Värdemaximering är företagets övergripande mål, och för att uppnå detta krävs goda relationer med nyckelintressenter såsom aktieägare, kunder, anställda,

leverantörer, kreditgivare och samhälle. CR-strategin kan ses som ett kvalitetssystem som stärker varumärket och konkurrenskraften, reducerar rörelserisken, lockar nya typer av investerare och på sikt ökar värdet på företaget. Argumenten för att utveckla en strategi för ökat ansvarstagande kan delas upp i två grupper; dels som ett sätt att hantera risker och dels som ett sätt att utnyttja möjligheter. Ett antal värdedrivare kan identifieras.

Förutsättningen för att företagets CR-strategi ska vara framgångsrik är att den baseras på ett värdegrundat ledarskap, och att detta kommuniceras såväl internt som externt på ett trovärdigt sätt.

1.2 Utnyttja möjligheter

1.2.1 Affärsutveckling

CR kan hjälpa företag att öka sina intäkter. CR kan ses som en innovation där företag kan ta fram produkter för att exempelvis bekämpa fattigdom i regioner där de är verksamma eller för att hjälpa andra företag att ta ansvar för positiv miljöpåverkan. Genom att ha kunskap om kunders ändrade preferenser kan företag utveckla nya produkter. Utveckling av miljöbilar som svar på nya miljökrav från kunder är ett annat exempel.

1.2.2 Direkt konkurrensfördel

Att företag har bra strategier för CR kan vara en förutsättning för att lyckas få uppdrag av kunder som har krav på sina leverantörer vad gäller ansvarstagande. Eftersom många kunder i större utsträckning än tidigare görs ansvariga också för sina underleverantörers agerande har kundernas krav vad gäller CR ökat över tiden. Detta gäller inte minst på exportmarknader i tillväxtekonomier, där krav på CR ställs för att komma ifråga vid upphandlingar. Allt oftare ställs krav om CR vid offentliga upphandlingar från myndigheter och andra.

1.2.3 Varumärke

Företagets CR-arbete kan ha en direkt koppling till varumärket och den uppfattning marknaden har av företaget. Detta gäller idag både för konsumentvaruföretag med privatpersoner som kunder och för B2B-företag, där den allmänna opinionen snabbt kan påverka kundernas företagens preferenser. Kunder av alla kategorier kan ha speciella

krav vad gäller företagets ansvarstagande för att de ska vilja köpa produkten. Miljöansvar för transportföretag och goda arbetsvillkor för underleverantörer till detaljhandeln är två sådana exempel.

1.2.4 Attraktiv arbetsgivare

En CR-strategi kan göra det lättare att rekrytera efterfrågad personal och bidra till ökad motivation för de anställda. I undersökningar kring vad som krävs för att bli ”preferred employer” nämns ofta företagets värdegrund, etik och ansvarstagande. Företag som är kända för att stå för något bra har lättare att anställa och behålla personal, vilket ökar konkurrenskraften. Anställda motiveras och engageras om företaget anses göra något bra som många får del av.

1.2.5 Attrahera investerare

Marknaden för Socially Responsible Investments, SRI, har ökat kraftigt de senaste tio åren. Drygt 10 procent av kapital under förvaltning i Europa och USA är placerade med SRI-kriterier. Detta gör att företag som vill attrahera dessa investerare måste leva upp till krav vad gäller CR. Processen har förstärkts de senaste åren genom lanseringen av FNs Principles for Responsible Investments (PRI), och genom att allt fler stora institutionella placerare antar etiska placeringskriterier. Inkludering i etiska index som Dow Jones Sustainability Index eller FTSE4Good ger tillgång till fler aktieägare globalt och ses som en del av god ”investor relations”. Här används definitionen ESG, vilket gör att det ställs krav också på god ägarstyrning, förutom socialt ansvar och miljöansvar.

1.2.6 En kvalitetsstämpel

CR-strategier kan ses som en allmän kvalitetsstämpel. CR kan sägas vara ett kvalitetssystem som tillsammans med andra ledningssystem stärker företaget. Om företaget är bra på CR kan det vara en indikation att företaget är bra på andra managementprocesser också. Företaget visar att det klarar att leva upp till en ny global självreglering kring CR som vuxit fram på initiativ av institutioner som FN, OECD, ICC, ILO och många andra. Företaget visar att det är ”CR-fäigt” och på så sätt rustat för att verka i en global miljö med komplexa intressentrelationer.

1.2.7 Effektiv hushållning av resurser

Genom att anlägga ett perspektiv av ansvar kring miljö och håll-

Ladda ner gratis böcker på bookboon.com

barhetsfrågor kan projekt vara omedelbart lönsamma för företaget genom energibesparing och genom effektivisering av produktionsprocessen. Genom att vara i framkanten av miljötänkandet gynnas företaget direkt genom lägre kostnader förutom de andra positiva effekterna, såsom ökad konkurrenskraft och ökat förtroende bland intressenter.

1.3 Hantera risker

1.3.1 Rörelserisker

Det finns ett antal risker knutna till hur företaget hanterar CR-frågorna. Miljörisker är ett exempel där brott mot miljölagar kan leda till kostsamma juridiska processer. Även brott mot reglering eller självregleringsinitiativ vad gäller sociala frågor kan leda till kostsamma stämningar eller påföljder. Dolda risker i samband med förvärv och fusioner kan orsaka skada på parterna och påverka värderingen av transaktionerna.

1.3.2 Varumärkesrisk

Brott mot självregleringskonventioner kring CR kan leda till negativ uppmärksamhet i media, vilket riskerar att skada företagets varumärke kraftigt. Det finns exempel på företag som inte klarat av att hantera en sådan negativ publicitet. Det kan bli en överlevnadsfråga. Företag som inte har etablerat ett ledningssystem kring CR-frågor löper större risk att drabbas av skandaler som sänker värdet på företaget.

1.3.3 Risk för att mista sin "License to operate"

I förlängningen tappar ett företag som hanterar CR-frågorna dåligt konkurrenskraft. Företaget löper en risk att förlora sin möjlighet att verka som marknadsaktör på grund av att ett stort misstroende uppstår kring bolaget och dess verksamhet. Det kan exempelvis handla om bojkott från kunder, aktieförsäljningar av ägare, personal som lämnar företaget och lokalsamhällen som avstår från samverkan.

2. ÅRSREDOVISNINGSLAGEN

I årsredovisningslagen finns ett antal lagrum som direkt handlar om CR-frågorna. I detta kapitel redovisas krav på hållbarhetsupplysningar

i förvaltningsberättelsen men även en del specialfrågor av särskilt intresse, däribland avsättningar för miljöskulder av olika slag, en aspekt av bolagsstyrningskoden samt revision.

2.1 Årsredovisningslagens krav på upplysningar om CR

Årsredovisningslagen har i 6 kap krav på att noterade företag ska upplysa om hållbarhetsfrågor av olika slag i förvaltningsberättelsen. Dessa informationskrav har tre perspektiv: ett allmänt, ett miljöfokus samt ett specifikt perspektiv som fokuserar på icke-finansiella förhållanden

2.1.1 Allmänna perspektivet (ÅRL 6 kap 1§ 2 st)

fokuserar på information om förhållanden som är viktiga för att bedöma utvecklingen av företagets verksamhet, ställning och resultat. I dessa ingår väsentliga miljö- och hållbarhetsfrågor, t.ex. ändrade marknadsförutsättningar, betydande saneringsbehov eller överskridande av tillståndsvillkor. Likaså ska information lämnas om företagets förväntade framtida utveckling inklusive en beskrivning av väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer. Lagstiftaren anger att bland de risker som ska redovisas kan återfinnas klimatförändringar, kemikalielagar, tillståndsprövningar m.m.

2.1.2 Miljöperspektivet (ÅRL 6 kap 1§ 4 st andra meningen)

fokuserar på hur miljöfarlig verksamhet påverkar miljön. Det är ett absolut krav att företag som bedriver verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt miljöbalken ska redovisa hur verksamheten påverkar miljön. Informationskravet är helt oberoende av om informationen anses viktigt för bedömning av företagets utvecklingsförmåga eller inte. Bokföringsnämnden (BFN U98:2) menar att det är önskvärt att upplysning även lämnas om indirekt miljöpåverkan och miljöpåverkande verksamhet vid utländska anläggningar. Upplysningskravet omfattar främst miljöpåverkan av produktionsprocesser medan produkters miljöpåverkan vid användning eller när de blir till avfall inte direkt berörs.

2.1.3 Icke-finansiella perspektivet

(ÅRL 6 kap 1§ 4 st första meningen)

syftar till att synliggöra sociala och miljörelaterade aspekter av företagens verksamhet. Förvaltningsberättelsen ska innehålla sådana

icke-finansiella upplysningar som behövs för förståelsen av företagets ställning, utveckling eller resultat och som är relevanta för den aktuella verksamheten, däribland upplysningar om miljö- och personalfrågor.

På senare år har området för vad som ska behandlas i årsredovisning utvidgats så att gränsen mellan finansiella och icke-finansiella faktorer i viss mån suddats ut. Lagstiftaren påpekar att det sedan tidigare finns andra krav på upplysningar som inte är av uppenbar betydelse för företagets ekonomiska förhållanden i traditionell bemärkelse, bl.a. redovisning av sjukfrånvaro och av könsfördelning bland ledande befattningshavare. Det finns i dag inga fastställda kriterier eller normer för vad som ska redovisas, utan stöd får sökas i texter kring lagarbetet.

2.1.3.1 Intressentanpassad information

Kravet på upplysningsskyldighet är att den aktuella informationen ”behövs för förståelsen av företagets utveckling, ställning och resultat”, vilket lagstiftaren menar ska ges en vid tolkning. Det är således inte företagets egen bedömning som är avgörande utan de bedömningskriterier som kan antas tillmätas betydelse av årsredovisningens olika intressenter.

2.1.3.2 Sociala frågor

Lagstiftaren ger några exempel på upplysningar som företaget kan vara skyldig att lämna:

- åtgärder vad gäller jämställdhet, arbetsmiljö och kompetensutveckling
- personalomsättning
- policy för anställnings- och arbetsvillkor
- förekomst av kollektivavtal
- etiska riktlinjer som gäller i företaget eller i tredje världen
- företagets val av samarbetspartners, kunder och leverantörer.

2.1.3.3 Miljöfrågor

Det finns inte något generellt krav på sifferupplysningar. När det gäller information om miljöfrågor påpekar lagstiftaren att det ofta kan vara lämpligt att redovisa kvantifierade uppgifter om t.ex. mål och resultat för utsläpp, avfall och energianvändning.

EU-kommissionens rekommenderar i 2001/453/EG¹ att större företag öppet redovisar

- de policyer och program som företaget har i miljöfrågor, framför allt för att förhindra miljöförstöring,
- gjorda förbättringar och skyddsåtgärder för viktiga miljöområden,
- miljöprestanda inom energiförbrukning, materialförbrukning samt avfall och utsläpp till luft, mark och vatten.

2.1.3.4 Dotterbolag

Upplýsingsskyldigheten omfattar även utländska dotterföretag. Lagstiftaren menar att ett svenskt moderföretag kan vara skyldigt att lämna upplýsningar av ovanstående slag i koncernförvaltningsberättelsen även för dotterbolagen, både svenska och utländska. Upplýsningskravet omfattar även miljö- och personalförhållanden i de dotterbolag som deltar i koncernens produktionsprocess. Moderföretaget har således en skyldighet att skaffa upplýsning om dotterbolagen. Lagstiftaren menar att det ofta kan vara lämpligt att moderföretaget i sin koncernredovisning redogör för de åtgärder som vidtagits för att säkerställa rättvisa och rimliga anställningsvillkor i utländska dotterbolag, och för företagets policy i sådana frågor.

2.2 Miljöskulder

Företagets hantering av miljöskador kan även vara förenat med påverkan på företagets ställning, anseende och fortsatta utveckling. Om det finns en risk för ansvar för miljöskador ska upplýsning lämnas i förvaltningsberättelsen liksom avsättningar kan behöva göras i balansräkningen.

2.2.1 Ansvar

I Sverige finns ett stort antal förorenade områden. Miljöbalkens regler och myndighetsutövandet syftar till att få till stånd undersökningar och saneringar utan att det belastar statsbudgeten, och att sanering görs vid fastighetsförsäljning. Med förorenat område avses mark, vattenområde (både grund- och ytvatten), byggnad eller anläggning som är så förorenad att det kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Miljöbalken omfattar sedan 2007-08-01 även ansvar för biologisk mångfald och ett specificerat ansvar för allvarliga miljöskador. Lagen preciserar inte vad som är

Ladda ner gratis böcker på bookboon.com

¹ "Om redovisning, värdering och lämnande av upplýsningar när det gäller miljöaspekter i företags årsbokslut och förvaltningsberättelser", den 30 maj 2001.

en förorening, utan det avgörs av vid varje tidpunkt gällande ekologisk och toxikologisk kunskap. Undersökning och avhjälpande/efterbehandling (sanering) är ofta förenat med stora kostnader och kan därför vara en väsentlig post i balans- och resultaträkning.

Efterbehandlingsansvaret² innebär ett åläggande att utföra eller bekosta de efterbehandlingsåtgärder som behövs för att avhjälpa/motverka skador eller olägenheter för hälsa och miljö. För att en verksamhetsutövare ska kunna göras ansvarig för efterbehandling krävs att verksamhetens faktiska drift har pågått efter 30 juni 1969. Detta kan innebära ansvar för skador som kan ha inträffat långt före 1969. Ansvaret är omfattande och långtgående både i tid och kostnad, det preskriberas inte och påverkas inte av civilrättsliga avtal eller av om verksamheten haft tillstånd. Ansvaret för efterbehandling av förorenade områden vilar i första hand på den verksamhetsutövare som bedriver eller har bedrivit den förorenande verksamheten. Även köp av inkräm kan tänkas medföra ansvar för den köpta verksamhetens tidigare miljöpåverkan. Verksamhetsutövarnas ansvar är solidariskt. Skyldigheten kvarstår efter det att verksamhet har upphört.

Köp efter 1998 av förorenade fastigheter kan medföra subsidiärt ansvar om ingen verksamhetsutövare kan utföra eller bekosta efterbehandlingen. Det gäller även om fastigheten har sålts senare. Ansvaret påverkas inte av civilrättsliga avtal. En fastighetsköpare kan således bli ansvarig för att bekosta och genomföra sanering av förorenade områden som orsakats av annan.

2.2.2 Redovisning

Miljöskador är ofta osäkra vad gäller omfattning av ansvar, kostnad för undersökning och efterbehandling samt bedömningen av när ett utflöde av resurser kommer att ske. IFRS har regler för avsättningar (IAS 37), dvs. skulder som är ovissa med avseende på belopp eller den tidpunkt då de kommer att regleras.

Miljöskulder ska redovisas i balansräkningen

- när det föreligger ett *legalt åtagande* som en följd av en inträffad händelse, dvs. det finns en misstänkt eller konstaterad miljöskada som företaget har legalt ansvar för

² Denna beskrivning av ansvar är inte heltäckande och kan inte användas för analys av ett konkret ansvar.

eller

- när det föreligger ett *informellt åtagande* som en följd av en inträffad händelse, dvs. det finns en misstänkt eller konstaterad miljöskada som företaget har åtagit sig ansvar för och det är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera åtagandet.

Det innebär att ett åtagande ska redovisas

- om det är troligt att företaget kommer att behöva bekosta olika åtgärder, och
- om en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Det är inte acceptabelt att låta bli att redovisa miljöåtaganden bara därför att det är svårt eller omöjligt att beräkna storleken på dem. I nästan alla fall kan oberoende expertis tillkallas för bedömning av beloppets storlek.

För varje slag av avsättning ska bolaget lämna en beskrivning samt upplysning om värdet vid årets början och slut, avsättningar som gjorts under året, ökning i värdet av tidigare avsättningar, belopp som tagits i anspråk för åtgärder under perioden samt ökning av beloppet på grund av diskonterings effekter. Därtill ska upplysning lämnas om osäkerheter och betydelsefulla antaganden som gjorts. Beloppen kan redovisas sammanslagna.

Om ett ansvar för miljöskada är möjligt men inte troligt lämnas en upplysning i form av en ansvarsförbindelse, såvida inte sannolikheten för att bolaget kommer att tvingas åtgärda skadan är ytterst liten. För varje slag av ansvarsförbindelse ska lämnas upplysning om dess karaktär och dess finansiella effekt, samt indikation om osäkerhet i belopp och tidpunkt. Beloppen kan redovisas sammanlagda.

2.2.3 Upplysning om förorenade områden i förvaltningsberättelsen

Om ingen fullständig avsättning görs måste företaget redovisa i förvaltningsberättelsen vilka bedömningar som gjorts av miljöskulder, huruvida ”arbete pågår”, vad det förväntas resultera i, vilken tidsplan som finns samt vilka belopp som hitintills identifierats i balansräkningen och vilka förpliktelser som är kvar men svåra att uppskatta till belopp. Det kan även vara lämpligt att redovisa även de avsättningar som gjorts till fullo.

2.3 Producentansvar

Många företag har ett legalt producentansvar för elektriska och elektroniska produkter, bilar, däck m.m., men även frivilliga åtaganden kan finnas. Ansvariet omfattar oftast skyldighet att ansvara för och bekosta insamling, omhändertagande, återanvändning, återvinning eller sluthantering av produkten när den blir avfall. Försäljning av produkter kan ibland vara förenat med krav på finansiella garantier. Det kan i många fall vara svårt att beräkna åtagandenas storlek, men de kan uppgå till betydande belopp och avse långa tidsperioder. Information bör lämnas i förvaltningsberättelsen om åtagande och gjorda avsättningar.

2.4 Utsläppsrätter

För att minska utsläpp av växthusgaser har ett handelssystem med utsläppsrätter införts. Perioden 2008–2012 omfattar handelssystemet samtliga stater som undertecknat Kyotoprotokollet. Redovisning av utsläppsrätter har varit föremål för diskussion. Olika redovisningsmetoder föreligger, allt från att enbart faktiska behov av att köpa utsläppsrätter redovisas till att gratis erhållna rätter redovisas som en tillgång värderad till marknadsvärde. Företaget bör ange vilken redovisningsmetod som använts.

2.5 Bolagsstyrningskoden

Kodens övergripande syften är flera. Den ska bl.a. bidra till en förbättrad styrning av svenska bolag och till att utländska aktörer på den internationella kapitalmarknaden ska få kunskap om och förtroende för svensk bolagsstyrning.

Koden har regler kring intern kontroll. Dessa regler omfattar naturligtvis även CR-frågorna. Det är styrelsen som ska se till att bolaget har god intern kontroll, och den ska hålla sig informerad om och utvärdera hur bolagets system för intern kontroll fungerar. Styrelsen ska årligen avge en rapport över hur den interna kontrollen är organiserad till den del den avser den finansiella rapporteringen, och hur väl den har fungerat under det senaste räkenskapsåret. Styrelse och VD ska lämna en försäkran att årsredovisningen är upprättad enligt god redovisningssed samt att den bl.a. beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som företaget står inför. Denna försäkran är nu reglerad i lag (2007:528) om värdepappersmarknaden. Ladda ner gratis böcker på bookboon.com

2.6 Revision

Årsredovisningen omfattas av revisionsberättelsen, och således omfattas även den hållbarhetsinformation som redovisas i förvaltningsberättelsen.

Revisionsstandard i Sverige innehåller en regel som innebär att företagsledningen ska underteckna ett uttalande till revisorerna om redovisningens riktighet. Detta uttalande ska även omfatta CR-frågorna.

Årsredovisningen kan ingå i en tryckt publikation som även den kallas för Årsredovisning. Denna tryckta produkt innehåller regelmässigt även annan information utöver den reviderade årsredovisningen. Denna tillkommande information kan ibland innehålla frivillig CR-information, t.ex. en hållbarhetsredovisning. Bolagsstyrningskoden kräver en tydlig avgränsning så att det klart framgår vad som är reviderad årsredovisning och vad som är ”annan information”, som således inte är reviderad, i den tryckta årsredovisningen. Enligt revisionsstandard i Sverige RS 720, som behandlar ”Annan information i dokument som innehåller en reviderad årsredovisning”, ska revisorn emellertid läsa sådan ”annan information” för att identifiera väsentliga oförenligheter med den reviderade årsredovisningen. Om sådana finns ska revisorn lämna särskild upplysning om detta i revisionsberättelsen.

SFF framhåller i kapitel 3 värdet av att frivillig separat hållbarhetsredovisning granskas.

3. REDOVISNING UTÖVER LAGKRAV

På vilket sätt bör bolagen redovisa kring hållbarhetsfrågor, dvs. frågor kring miljö, mänskliga rättigheter och etik? I föregående kapitel beskrevs de legala kraven för redovisning. I detta kapitel behandlas den information som ett bolag bör lämna utöver de legala kraven.

För att kunna bedöma bolagets verksamhetsrisk och kartlägga hållbarhetsrelaterade affärsmöjligheter behöver analytikerna tillgång till basinformation kring bolagens verksamhet. Bolaget bör därför kommentera vilka hållbarhetsfaktorer i omvärlden som bedöms vara väsentliga för verksamheten och redovisa en sammanfattande riskanalys. Dessutom bör bolaget redovisa sina ställningstaganden

i hållbarhetsfrågor och beskriva det aktiva hållbarhetsarbetet och dess resultat.

En fristående kvalitetssäkring av redovisad information ökar trovärdigheten i redovisningen. Den CR-redovisning som redovisas utanför den reviderade årsredovisningen bör därför verifieras. Det är värdefullt med en utförlig extern granskning kring i hur hög grad bolaget uppfyller sina mål och arbetar utifrån sina handlingsplaner. Det bör klart framgå huruvida informationen är externt granskad.

3.1 Verksamhetsrisk, omvärlds- och riskanalys

Basinformationen om bolagets verksamhet kan användas för att sätta upp en hållbarhetsrelaterad riskprofil eller för att bedöma de affärsmässiga möjligheterna inom hållbarhetsområdet. Användbar basinformation om verksamheten är:

- Produkter och tjänster. Affärsidé.
- Personalens lokalisering, kön, ålder, omsättning.
- Tillverkningen, både internt eller hos leverantörer. Dess lokalisering och om tillverkning sker i riskländer ur hållbarhetssynvinkel. Tillverkningens miljöpåverkan.
- Leverantörernas geografiska spridning, deras andel i riskbranscher och riskländer, samt storleksförhållanden och omsättning.
- Kundernas geografisk spridning samt hur stor andel som finns i riskbranscher och i riskländer, deras branschtillhörighet samt deras storleksförhållanden.

Bolaget bör i en kort analys kommentera vilka hållbarhetsfaktorer i omvärlden som bedöms som väsentliga för verksamheten. Exempel på detta är:

- Nuvarande eller kommande lagkrav.
- Intressentkrav hos bl.a. kunder eller intresseorganisationer.
- Risk för negativ publicitet.

Bolaget bör även kortfattat redovisa en sammanfattande analys över väsentliga risker inom hållbarhetsområdet. Den bör omfatta:

- Miljörisker relaterade till produkter eller tillverkning i egen verksamhet eller i leverantörsledet.
- Sociala/mänskliga rättighetsrisker inom den egna verksamheten eller i leverantörsledet.
- Hållbarhetsrisker förknippade med kundernas verksamhet.

- Affäretiska risker.

I de fall bolagen enbart har små hållbarhetsrisker bör även detta kommenteras i redovisningen.

3.2 Ställningstaganden och aktivt arbete

Bolaget bör redovisa sina ställningstaganden i form av stöd för internationella konventioner samt i egna policydokument och övergripande strategier inom hållbarhetsområdet. Exempel på områden där bolaget förväntas kunna redogöra för sina ställningstaganden är yttre miljö, arbetsvillkor, arbetsmiljö, jämlikhet, mångfald samt affäretik både för egen verksamhet och i leverantörsledet.

Bolaget bör redovisa hur det aktiva hållbarhetsarbetet bedrivs. Mål, handlingsplaner, ansvarsfördelning, utbildningssatsningar och styrnings- och uppföljningssystem bör beskrivas. I förekommande fall bör avsaknaden av några av dessa delar förklaras. Även bolagets prioriteringar bör redovisas och förklaras.

3.3 Resultat

Bolaget bör redovisa resultatet av sitt hållbarhetsarbete både i kvalitativa och kvantitativa termer:

- Resultatredovisningen bör följa innehållet i bolagets övergripande mål och strategier. För varje kritisk fråga bör bolaget redovisa policy, strategi, ansvar, styrnings/uppföljningssystem och resultat. Resultatet bör kommenteras liksom hur det påverkar kommande arbete.
- Redovisningen bör ske på koncernnivå. I de fall det är relevant kan den kompletteras med en sammanställning på anläggnings-, dotterbolags- eller affärsområdesnivå.
- Jämförelser bör om möjligt göras med andra bolag i samma bransch. Strävan att ta fram jämförbara nyckeltal inom en bransch ses som positivt.
- Jämförelser bör göras över utvecklingen av bolagets arbete över tiden.
- Nyckeltal kan både användas som verktygsnyckeltal (exempelvis andelen miljöcertifierade anläggningar) eller resultatnyckeltal (exempelvis utsläpp av växthusgaser).
- För konkreta exempel på nyckeltal hänvisas till GRIs riktlinjer för hållbarhetsredovisning (se faktaruta).

- Informationen bör redovisa i hur hög grad bolaget uppfyller sina mål och arbetar utifrån sina handlingsplaner.

Global Reporting Initiative Sustainability Reporting Guidelines

GRI:s riktlinjer för hållbarhetsredovisning är de enda redovisningsrekommendationer inom hållbarhetsområdet som har internationell spridning. I GRI delas nyckeltalen in i *kärnnyckeltal* och utökade *nyckeltal*. Det finns även särskilda riktlinjer för vissa branscher. Observera att nyckeltalsförteckningen är omfattande men ändå inte komplett, så använd det som är relevant för ditt bolag. www.globalreporting.org

3.4 Att tänka på för bolaget

- Ta enbart med väsentlig, verifierbar och saklig information för att analytikerna ska kunna bedöma ditt bolag och den bransch(er) som bolaget tillhör.
- Analytikerna är inte enbart intresserade av hårda data utan även exempelvis riskanalys, strategier och prioriteringar.
- Var noga med att redovisa gränserna för redovisningen. Omfattas t.ex. intressebolag, joint ventures, leverantörsledet, distributörer, användare?
- Redovisningen bör vara balanserad och ärlig. Redovisa inte bara positiv information – en trovärdig rapport som även redovisar olika problemområden ger bättre intryck.
- Vilka är bolagets intressenter, och vad vill de att bolaget ska redovisa? Gör en kartläggning och prioritera det som är viktigast för bolaget. Här kan det vara praktiskt att titta på de olika etikfondernas frågeformulär och enkäter för att inkorporera delar av dessa i bolagets redovisning. En finansanalytiker är dock sällan intresserad av samma omfattning av information som etikfonderna behöver som underlag till sitt urval.
- Den frivilliga delen av redovisningen bör verifieras för ökad trovärdighet.
- Informationen bör stå i årsredovisningen eller vara åtkomlig via årsredovisningen med tydlig hänvisning till var informationen finns (exempelvis i separat hållbarhetsredovisning eller på bolagets hemsida).
- Det bör klart framgå om information som redovisas på annan plats än i årsredovisningen är verifierad eller inte. Information som redovisas i årsredovisningen, i en separat hållbarhetsredovisning

eller på bolagets hemsida. Den bör vara åtkomlig via årsredovisningen med tydlig hänvisning till var informationen finns.

- Tala om när ni planerar att publicera nästa redovisning.

Länkar

GRI	www.globalreporting.org
Dow Jones Sustainability Index	www.sustainability-indexes.com
Global Compact	www.unglobalcompact.org
ILO	www.wilo.org
OECD	www.oecd.org
ICC	www.iccwbo.org
PRI	www.unpri.org
FTSE4Good	www.ftse.com/Indices/FTSE4Good_Index_Series

Vår erfarenhet, din framtid

Sveriges Finansanalytikers Förening representerar sedan 1970 svenska finansanalytikers intressen, i Sverige och globalt. Genom sin verksamhet ska föreningen sätta högsta möjliga standard för branschens kollektiva kompetens och för medlemmarnas professionella integritet.

Sveriges Finansanalytikers Förening
Skeppsbron 16
111 30 Stockholm
Tel: 08-570 197 02
Fax: 08-570 197 03
ePost: kansliet@finansanalytiker.se